

her og lader tillige den aarlige Indtægt desforuden blive 24 Edr. Byg, saa er der vist ikke Noget at hazardere; selv om der imidlertid og saa kunde siges at være Noget at hazardere, saa vil der ialtfald ikke være Noget at hazardere ved en Moderation af Renten. Ministeriet har iøvrigt allerede ved at gaae ind paa en Betaling af 9,500 Rd. erkjendt, at derved hazarderes Intet, og ved Rentetabet for 12 Aar kunde slet ikke være Noget at hazardere, der stod Intet paa Spil — „saasom at Bonden og hans Efterkommere aarlig erlægge det samme — det er det, som er Hovedsagen; i dette Tilfælde vil han komme til at erlægge Mere — og paa samme Maade, som de hidtil have betalt i Landgilde eller under et andet Navn.“ Forudsætningen er altsaa, at naar der kan stiftes Stiftelsen den samme Indtægt, som den hidtil har havt, udredet paa samme Maade, saa er Stiftelsen tilfredsstillt. Nu kommer den næste Betragtning, det er, at Bonden skal kunne være holden dermed, men om den Betragtning har jeg ikke hørt et eneste Ord udgaae af den ærede Ministers Mund, og det synes altsaa at være ham fuldkommen ligegyldigt, om Bonden er holden eller ikke ved de Vilkaar, som indgaaes under den ærede Ministers Tilsyn. Om dette Punkt siges nu: „at det, de“ — det er Bønderne — „i et eller andet Tilfælde havde været forbundne til at præstere, saavel som det, Fæstet af Gaarden rimeligviis kunde beregnes til, ligeledes blev anslaget til noget vist aarlig i Penge eller Varer, og lagt til den aarlige Afgift, for hvilken Stiftelsen eller den forrige Eier efter § 1 blev prioriteret, næst efter Kongelige Skatter, og frem for alle andre, i Gaarden og dens Besætning.“ Det er de Vilkaar, Ministeriet er forpligtet til at see opfyldte; her bydes meget Mere, og det ærede Ministerium viser det tilbage. Dernæst hedder det: „Kunde Bedkommende udfinde, og mellem sig blive enige om en anden og beqvæmere Maade, skal saadant ei heller være dem formeent, naar kun Hensigten dermed opnaaes, saaledes at Bonden saaer Giendoms-Net paa en Maade, han kan være tjent med og holden ved“ — her er Hensigten udtalt nok engang, Kongen har ikke ladet det være nok med at sige det eengang, han

har været overbevist om, at hans Bestillingsmand, som læste dette, vilde glemme det den første Gang, og for at de skulde komme i Erindring derom, lod han det nok engang komme frem; jeg for min Part skal læse det op, saa ofte Formanden tillader det, og jeg vilde ønske, jeg kunde faae Anledning dertil, hver Gang vi begynde en Samling, og det om ikke for Andet, saa for saalænge at trætte det ærede Ministeriums Øren med, at det ikke gjorde sin Pligt, at det dog til Slutningen kom til Erkjendelse deraf. Altsaa: „som Bonden kan være tjent med og holden ved, og den publiqve Stiftelse hverken nu eller for Fremtiden taber eller hazarderer.“ Vi have nu seet, hvorledes det kan naaes. (Justitsministeren: Den ærede Taler glemmer vist Noget, som endnu staaer i Paragraphen!) Ja der staaer: „men snarere vinder noget derved“, men naar vi gaae fra 9 Edr. Byg og 2 Edr. Havre til 24 Edr. Byg, saa forekommer det mig, at der hverken hazarderes Noget eller kan være Tale om noget Tab, og naar der staaer, at de ikke skulde tabe Noget, saa vil det ikke sige, at de skulde have enhver mulig fremtidig Gevinst, men det vil sige, at de ikke skulde tabe Noget af det, de kunde faae paa den Tid, Forordningen udkom, efter de daværende Afgifter. Den ærede Minister søger at lægge en ganske anden Fortolkning ind i de Ord; han mener, at Stiftelsen skal beholde Godset indtil den Tid, da den kunde faae det meest Mulige ud deraf, men det vilde dog have været det Allerbesynderligste af Verden at skrive en Forordning, hvori der fastsættes Regler for Noget, som er en Umulighed, thi intet Menneske i Verden kan sige, naar den Tid kommer, da Gods ikke mere kan stige i Værdi. Ja dersom Europa engang begyndte at gaae tilbage, dersom Befolkningen sank ned til Trediedelen eller Halvdelen af dens nuværende Størrelse v. s. v., saa kunde man ganske vist antage, at Godset ikke mere vilde stige i Værdi, men saa kunde den ærede Minister ikke engang sørge for at skaffe det ud af Godset, hvorom der i det foreliggende Tilfælde er Tale. Naar man strengt skulde følge Forordningen, saa skulde Hospitalet vende tilbage til 1769 og undersøge, hvad der da udrededes, og dermed